

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη & Περιβάλλον

Μυρτώ Κονταξή

Παρασκευή, 20 Φεβρουαρίου 2004

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Περιεχόμενο ομιλίας

- Τι είναι Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (Ε.Κ.Ε.);
- Η Ε.Κ.Ε. στην Ευρώπη σήμερα
- Η περιβαλλοντική διάσταση της Ε.Κ.Ε.
- Γιατί Ε.Κ.Ε.;

Τι είναι Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη;

Ιστορική αναδρομή...

- Ξεκίνησε στις Η.Π.Α. ως “corporate citizenship” κυρίως με την έννοια της φιλανθρωπίας.
- Στην Ευρώπη γεννήθηκε από τη δέσμευση προς το περιβάλλον και επεκτάθηκε σε κοινωνικά, εργασιακά και ηθικά ζητήματα.
- Έχει συνδεθεί με την Αειφόρο Ανάπτυξη, έννοια που βρίσκεται στο προσκήνιο εδώ και πάρα πολλά χρόνια (Brundtlandt Report, 1987).

Τι είναι Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη;

Πλήθος ορισμών έχει δοθεί από έγκυρους οργανισμούς, όπως:

- Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Το World Business Council for Sustainable Development
- Το CSREurope
- Το Ελληνικό Δίκτυο για την Ε.Κ.Ε.

...το κοινό σημείο όλων των ορισμών είναι η έμφαση στην **εθελοντική** φύση της Ε.Κ.Ε.

...γεγονός για το οποίο πολλοί Μ.Κ.Ο., αλλά και κυβερνήσεις έχουν κατά καιρούς εκφράσει σοβαρές επιφυλάξεις.

Τι είναι Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη;

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη
είναι η συνεισφορά των επιχειρήσεων
στην αειφόρο ανάπτυξη της κοινωνίας...

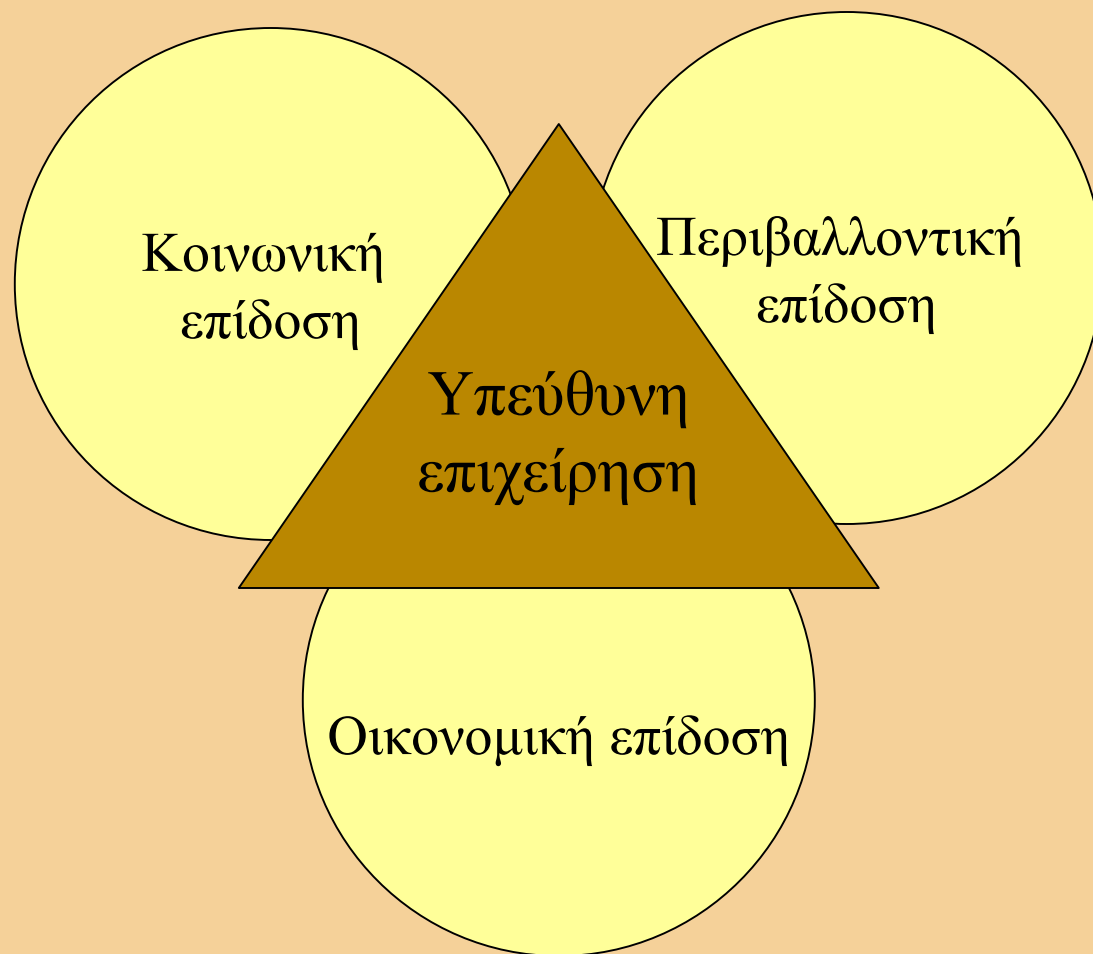
...άρρηκτα συνδεδεμένη με
την αειφορία (Sustainability)

Τι είναι Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη;

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη
είναι η συνεισφορά των επιχειρήσεων
στην αειφόρο ανάπτυξη της κοινωνίας...

...και αποτελεί **μέρος** της
ατζέντας για την Αειφόρο
Ανάπτυξη στον 21ο αιώνα

Τι είναι Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη;

Η Ε.Κ.Ε. στην Ευρώπη

Ορόσημα στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Διακήρυξη της Συνόδου του Συμβουλίου της Ευρώπης στη Λισσαβόνα (Μάρτιος 2000).
- Πράσινο Βιβλίο: «Προώθηση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για την Ε.Κ.Ε. (18-07-2001)».
- Ανακοίνωση της Επιτροπής: «Ε.Κ.Ε.: Μια συνεισφορά των επιχειρήσεων στην βιώσιμη ανάπτυξη (02-07-2002)».
- Εγκαθίδρυση του Ευρωπαϊκού Πολυσυμμετοχικού Φόρουμ για την Ε.Κ.Ε. (16-10-2002).
- Απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ε.Κ.Ε. (06-02-2003).
- Τρία μεγάλα συνέδρια για την Ε.Κ.Ε. σε Ευρωπαϊκό επίπεδο κατά τη διάρκεια της Προεδρίας του Βελγίου (Νοέμβριος 2001), της Δανίας (Νοέμβριος 2002) και της Ιταλίας (Νοέμβριος 2003).

Σε επίπεδο χωρών - μελών

Διάφορες πρωτοβουλίες έχουν αναπτυχθεί στις χώρες της Ευρώπης για την ενίσχυση της Ε.Κ.Ε., όπως:

- Κοινωνικά και Οικολογικά Σήματα / Πιστοποιήσεις
- Κοινωνικά και Περιβαλλοντικά Βραβεία
- Codes of Conduct / Ethical Guidelines
- Οδηγίες για Κοινωνικούς και Περιβαλλοντικούς Απολογισμούς
- Φόρουμ, Δείκτες και Νομοθεσία σχετικά με Κοινωνικά Υπεύθυνες Επενδύσεις (SRI)
- Πολυ-συμμετοχικές πρωτοβουλίες
- Εργαλεία (toolkits)

Σε επίπεδο ενώσεων επιχειρήσεων και οργανισμών

- CSR Europe
- 18 Ευρωπαϊκά Εθνικά Δίκτυα για την Ε.Κ.Ε., π.χ. στην Ελλάδα ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2000 το Ελληνικό Δίκτυο για την Ε.Κ.Ε.
- Ευρωπαϊκή Εκστρατεία των Επιχειρήσεων για την Ε.Κ.Ε. – Η απάντηση των επιχειρήσεων στην έκκληση για Ε.Κ.Ε. από τους Ευρωπαίους Ηγέτες και τις Κυβερνήσεις.
- UNICE
- EuroCommerce
- World Business Council for Sustainable Development
- UN Global Compact

Η περιβαλλοντική διάσταση της Ε.Κ.Ε.

Ε.Κ.Ε. & Περιβάλλον

Το περιβάλλον αποτελεί ένα από τα βασικά θέματα για τα οποία οι επιχειρήσεις καλούνται να δείξουν υπευθυνότητα, αφού:

- Διέπεται από ευρύ νομοθετικό πλαίσιο.
- Είναι από τα πιο «μετρήσιμα» κομμάτια της Ε.Κ.Ε. με καλά ανεπτυγμένους δείκτες (Key Performance Indicators).
- Έχει συνδεθεί κυρίως με ενέργειες που οδηγούν στην οικο-αποδοτικότητα με άμεση θετική επίδραση στα οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων.
- Από τη φύση του δεν γνωρίζει σύνορα (transboundary nature of pollution), οπότε απαιτεί συνολική αντιμετώπιση.

Πώς μπορεί να εφαρμοστεί η Ε.Κ.Ε. στα περιβαλλοντικά ζητήματα;

- Το Πράσινο Βιβλίο και η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ε.Κ.Ε. αναφέρουν πως:
 - Η μείωση της κατανάλωσης πόρων ή των ρυπογόνων εκπομπών και αποβλήτων μπορούν να μειώσουν τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο οδηγώντας σε αυξημένη αποδοτικότητα και ανταγωνιστικότητα.
 - Εργαλεία που προτείνονται είναι:
 - ✓ Ολοκληρωμένη Πολιτική των Προϊόντων (Integrated Product Policy)
 - ✓ Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για την Οικολογική Αποδοτικότητα (EEEI)
 - ✓ Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα (Ecolabel)
 - ✓ Ετήσιος απολογισμός της περιβαλλοντικής επίδοσης των επιχειρήσεων
 - ✓ EMAS
- Το 6ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για το Περιβάλλον

Όμως τα αποτελέσματα δεν είναι τόσο καλά...

- “Concerns grow over health of EMAS scheme”
(*ENDS Environment Daily, 19-03-2003*)
- “Europe’s EMAS scheme continues to slide”
(*ENDS Environment Daily, 02-02-2004*)
- “Crunch-time for EU ecolabel and EMAS schemes”
(*ENDS Environment Daily, 10-02-2004*)
- “SMEs call for ‘friendlier’ EMAS scheme”
(*ENDS Environment Daily, 18-02-2004*)

...όπως φαίνεται από την πορεία του EMAS στην Ευρώπη

- Ιανουάριος 2003: 3,780 πιστοποιημένες επιχειρήσεις
 - μείωση κατά 3.4% σε σχέση με το 2002
- Ιανουάριος 2004: 3,499 πιστοποιημένες επιχειρήσεις
 - μείωση κατά 7% σε σχέση με το 2003
 - μείωση κατά 11% σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2001, όπου ιστορικά ο μεγαλύτερος αριθμός επιχειρήσεων ήταν πιστοποιημένος

...με τον ανταγωνισμό να προηγείται κατά πολύ:

- Ιανουάριος 2004: 20,000 ευρωπαϊκές επιχειρήσεις πιστοποιημένες κατά ISO 14001

...και την Ευρωπαϊκή περιβαλλοντική νομοθεσία που δεν έχει εφαρμοστεί

	Περιβαλλοντική νομοθεσία		Σύνολο νομοθεσίας
	ΟΚΤ 2002	ΙΑΝ 2004	ΙΑΝ 2004
ΕΛΛΑΔΑ	5.9%	11.8%	3.1%
ΒΕΛΓΙΟ	9.4%	11.8%	3.5%
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	1.2%	10.6%	2.6%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	5.9%	10.6%	3.5%
ΙΤΑΛΙΑ	7.1%	9.4%	3.0%
ΓΑΛΛΙΑ	7.1%	9.4%	3.5%
ΙΣΠΑΝΙΑ	9.4%	8.2%	0.9%
ΣΟΥΗΔΙΑ	0.0%	5.9%	1.6%
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	1.2%	5.9%	2.2%
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	7.1%	5.9%	3.4%
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	1.2%	4.7%	1.4%
ΜΕΓ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑ	4.7%	4.7%	1.4%
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	4.7%	4.7%	1.4%
ΑΥΣΤΡΙΑ	3.5%	4.7%	2.5%
ΔΑΝΙΑ	1.2%	2.4%	0.3%
EU 15	4.6%	7.5%	2.3%

Πηγή: ENDS Environment Daily, January 2004

Τελικά, γιατί Ε.Κ.Ε.;

Τι λένε οι επιχειρήσεις;

6th Annual Global CEO Survey από την PricewaterhouseCoopers (2003)
και το World Economic Forum

- “Η αειφορία (sustainability) είναι ζωτικής σημασίας για την κερδοφορία οποιασδήποτε επιχείρησης.”
 - Σχεδόν 79% των CEOs συμφώνησε, σε σύγκριση με το 69% το 2002
- “Όταν εφαρμόζεται ένα πρόγραμμα βιωσιμότητας στην επιχείρησή μου, θα εξέταζα την πιθανότητα να θυσιάσω την βραχυχρόνια κερδοφορία, εφόσον ήταν απαραίτητο, με αντάλλαγμα τη μακροχρόνια αύξηση της χρηματιστηριακής αξίας.”
 - 71% των CEOs συμφώνησε
- “Η φήμη και η επωνυμία (brand) έχουν σημαντική και ευρεία επίπτωση στο πώς η εταιρεία μου προσεγγίζει την αειφορία.”
 - 79% των CEOs

Τι ζητάει η αγορά και η κοινωνία εν γένει...

- Πιέσεις από ΜΚΟ και οργανωμένους πολίτες.
- Απαίτηση των καταναλωτών για κοινωνικά υπεύθυνες εταιρείες και προϊόντα (*The MORI survey, The Millennium Poll on CSR κλπ.*).
- Νέοι τρόποι αξιολόγησης της διακυβέρνησης και της επίδοσης των εταιρειών (*π.χ. Ελληνική Νομοθεσία για την Εταιρική Διακυβέρνηση*).
- Νέοι χρηματιστηριακοί δείκτες που αξιολογούν τις εταιρείες και ως προς την περιβαλλοντική και κοινωνική επίδοση (*π.χ. FTSE4Good, DJGSI κτλ.*).
- Θέσπιση νομοθεσίας σε αρκετές χώρες της Ευρώπης που αφορά θέματα Ε.Κ.Ε. και Κοινωνικά Υπεύθυνες Επενδύσεις.

Ποια τα οφέλη από την Ε.Κ.Ε.;

Για τις επιχειρήσεις

- Εξασφάλιση μακροχρόνιας βιωσιμότητας και πρόσθεση αξίας.
- Αύξηση οικο-αποδοτικότητας.
- Βελτίωση φήμης και αξιοπιστίας.
- Συμμετοχή σε «πράσινα» χαρτοφυλάκια και κοινωνικούς χρηματιστηριακούς δείκτες.
- Καλύτερη διαχείριση κινδύνων και αναγνώριση ευκαιριών.
- Εποικοδομητικές σχέσεις με τοπικές κοινωνίες και κυβερνητικούς φορείς.
- Ευχαριστημένο και πιστό προσωπικό – προτιμητέος εργοδότης.

Για την κοινωνία εν γένει

Τελευταίες σκέψεις: Μερικοί μύθοι και μερικές αλήθειες για την Ε.Κ.Ε.

* Μύθος 1: Είναι μια μόδα μανάτζμεντ που θα περάσει.

✓ Αλήθεια 1: Η Ε.Κ.Ε. πρέπει να ενσωματωθεί στην επιχειρησιακή στρατηγική, ώστε να έχει αποτελέσματα.

* Μύθος 2: Είναι μια ωραία «ιδέα» που αφορά μόνο τις Δημόσιες Σχέσεις.

✓ Αλήθεια 2: Εάν η Ε.Κ.Ε. χρησιμοποιηθεί μόνο ως μέσον επικοινωνίας τότε κινδυνεύει να χαρακτηριστεί ως «άλλοθι» που κρύβει τα κακώς κείμενα.

* Μύθος 3: Αφορά μόνο τις επιχειρήσεις.

✓ Αλήθεια 3: Η Ε.Κ.Ε. είναι υπόθεση όλων των κοινωνικών εταίρων.

* Μύθος 4: Τα οφέλη της δεν μπορούν να μετρηθούν.

✓ Αλήθεια 4: Τα οφέλη της Ε.Κ.Ε. είναι δύσκολο να μετρηθούν, αλλά προς την κατεύθυνση αυτή κινούνται πολλές πρωτοβουλίες στην Ευρώπη και διεθνώς.